

Abbé Pierres og Emmaus' arkiver: en skat der skal bevares

- oversat fra fransk af Malin Weiss, fra

<https://www.emmaus-international.org/fr/actualites/56-memoire/1718-archives-d'emmaus-et-de-l'abbé-pierre-un-trésor-à-conserver.html>

- noter af Jørgen Olsen.

Florine Cateau er arkivar hos Emmaus International. Hendes opgave er at bevare, klassificere og værdifastsætte Abbé Pierres og Emmaus' arkiver; en sand historisk og kulturel skat!

Siden 2011 er du arkivar hos Emmaus International. Hvad består dit arbejde af?

Jeg arbejder i *Archives nationales du monde de travail* (ANMT, arbejdsverdenens nationale arkiver) i Roubaix¹, hvor Abbé Pierre har anbragt en del af sine arkiver. Ved at gøre Emmaus International til sin enearving, har Abbé Pierre frem for alt testamenteret os alle sine arkiver! Emmaus International er ansvarlig for at klassificere, bevare og værdifastsætte både disse og Emmaus-Bevægelsens arkiver. Som arkivar deltager jeg i alt dette.

Min vigtigste opgave er at gøre status over beholdningen samt at klassificere de tusindvis af dokumenter som vi råder over. Det kan være dokumenter i form af billeder, plakater eller også lyd- og filmmaterialer. Målet med det arbejde er at gøre arkiverne tilgængelige og at give dem en form for værdi, at værdiansætte dem. I den sammenhæng er jeg med til at udvælge indhold, som kan blive brugt i udstillinger, som kommunikationsværktøjer, eller i Facebook-opdateringer. Noget af det udvalgte er for nyligt eksempelvis blevet brugt i mediet Act Emmaus², der gør det muligt for offentligheden at opdage eller at genopdage nogle af de talrige kampe som Abbé Pierre har ført og som hidtil har været ret ukendte.

¹ I det nordlige Frankrig tæt på grænsen til Belgien.

² En særlig hjemmeside oprettet i 2017 = tiåret for Abbé Pierres død.

Hvilket volumen udgør arkiverne, og hvad finder man i dem?

De arkiver som opbevares i Roubaix, indtager det der svarer til 300 meter af hylder og reoler, og udgøres af meget forskellige dokumenter. Abbé Pierres personlige papirarkiver repræsenterer ca. 10 pct. af dokumenterne (kalendere, korrespondancer, tegninger), mens Emmaus Internationals papirarkiver udgør ca. 45 pct.

Man finder ikonografiske arkiver: fotografier, albummer, filmruller og negativer (24 pct.), lyd- og filmmateriale: magnettråde, kassettebånd, vinyl-LP 'er, CD'er, videobånd, beta cam-bånd, film i 16-mm-, 8-mm- og 35 mm-formater, super 8, DVD'er (13pct.) samt talrige plakater (6 pct.).

Hvorfor er det vigtigt at bevare disse arkiver?

Fra et kulturelt og historisk synspunkt er det vigtigt at bevare arkiverne, fordi de er en sand skat for forskningen; men det er også vigtigt fra et rent administrativt synspunkt, nemlig i forhold til at kunne hævde rettigheder. Som enearving har Emmaus International jo også et ansvar for at bevare Abbé Pierres arkiver og for at beskytte og ære hans minde.

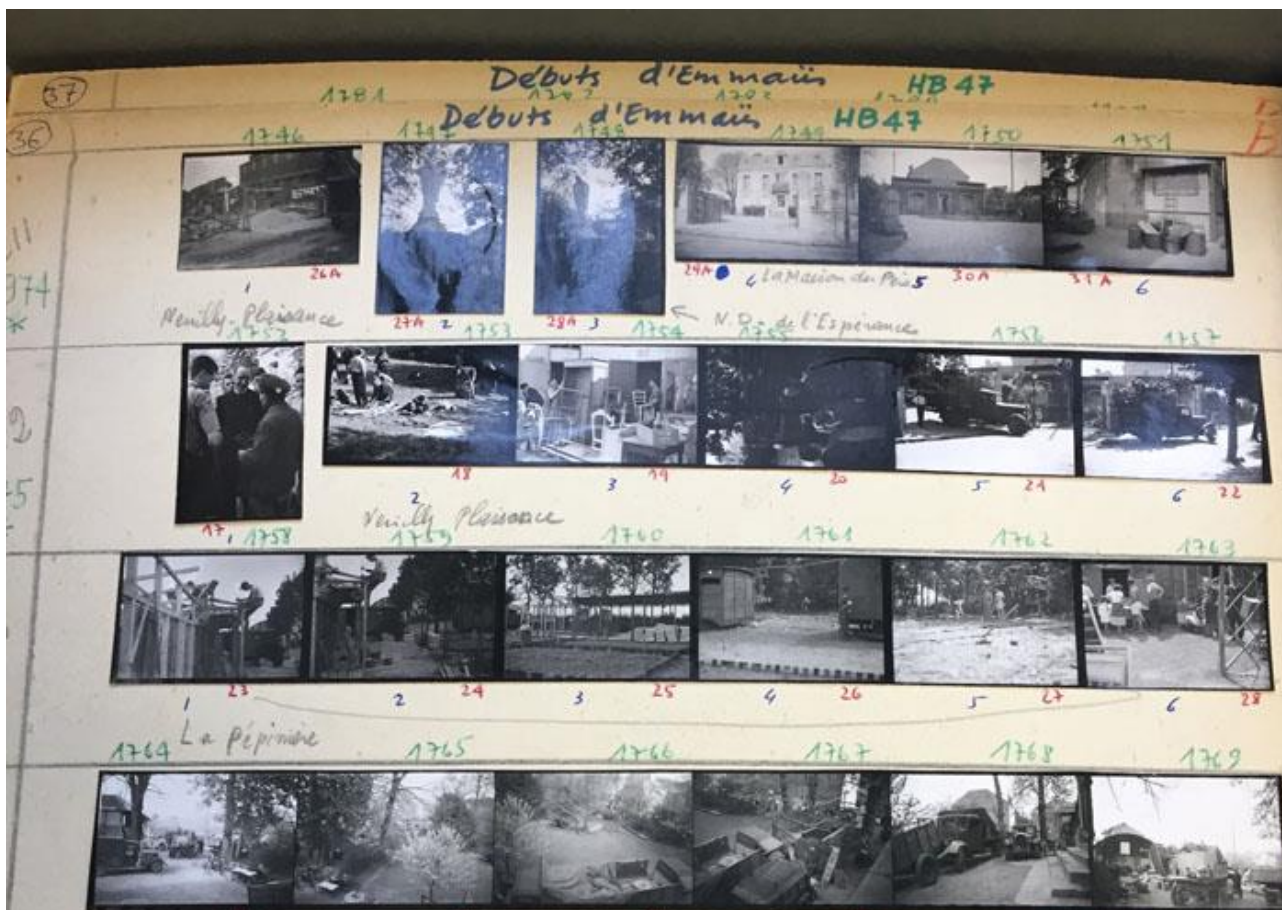
Men på en mere pragmatisk måde må man også være bevidst om, at intet dokument er eviggyldigt, og at de her arkiver derfor skal bevares under de bedste forhold. Hos ANMT er der en konstant og tilpasset temperatur og fugtighed og intet dagslys, hvilket er ideelle forhold til bevaringen af Abbé Pierres og Emmaus Internationals arkiver.

Nogle dokumenter er mere følsomme end andre; det kan være ikonografier (lysbilleder fx) samt lyd- og filmdokumenter, hvor materialet er særligt følsomt over for temperaturskift og variationer i omgivelsernes fugtighedsniveau. Løsningen er at gå i gang med og gennemføre digitaliseringen af disse indhold, ved hjælp af professionel teknologi og eksterne serviceydere. Men det er rimeligt dyrt.

De første arkiver blev anbragt hos ANMT i år 2000 af Abbé Pierre personligt. Hvorfor netop vælge ANMT?

ANMT hører til Kultur- og Kommunikationsministeriet og har til opgave at samle, klassificere, bevare, værdiansætte og fortælle om forskellige økonomiske- og sociale aktørers arkiver: det kan være virksomheder, fagforeninger, andre foreninger, arkitekter eller byplanlæggere.

Udover Emmaus Internationals arkiver bevarer ANMT også andre organisationers, såsom *Restaurants du Coeur*³ eller *Secours Populaires*⁴ arkiver.

I december 2000 valgte Abbé Pierre og Emmaus International altså at anbringe deres egne arkiver dér. Ud over at kunne byde på ideelle konserveringsforhold, gør ANMT arkiverne nemt tilgængelige via deres offentlige læsesale (såfremt den, der har arkiverne opbevaret, giver sit samtykke til læsningen).

På grund af et særligt samarbejde mellem Emmaus International og ANMT kan jeg være ansat hos Emmaus International og samtidig være til stede i ANMT's lokaler for at kunne arbejde med klassificeringen af arkiverne. Her har jeg adgang til professionelt udstyr: særlige scannere til scanning af pladskrævende dokumenter, eller udstyr der muliggør at sende store mængder data, osv.

³ "Hjertets Restauranter" – humanitær fransk organisation, der ikke mindst står for uddeling af mad til værdigt trængende.

⁴ "Folkehjælp" – humanitær organisation, der også beskæftiger sig med fødevarerhjælp, og som foruden i Frankrig også eksisterer i Grækenland.

Du befinder dig i hjertet af Abbé Pierres og Emmaus Internationals arkiver. Det må være utroligt spændende?

Gennem mit arbejde har jeg fornemmelsen af at jeg ”sætter minderne sammen” til kommende generationers glæde, og det er meget givende! Af og til falder jeg over ret usædvanlige og specielle dokumenter. Jeg har for eksempel været særligt glad for arbejdet med klassificeringen af billeder, som stammer fra Abbé Pierres mange rejser, lige fra Gabon til Peru, fra Canada til Japan, fra Danmark til Australien. Med de billeder har jeg haft følelsen af at jeg selv var på verdensrejse!

Før jeg blev arkivar hos Emmaus International, kendte jeg ikke så meget til Abbé Pierre og Emmaus. Gennem mit arbejde med arkiverne har jeg opdaget en meget alsidig, international bevægelse og frem for alt en ekstraordinær personlighed! Det havde jeg slet ikke regnet med. Den dag i dag spørger jeg mig stadig, hvordan én mand - som ovenikøbet havde helbredsmæssige problemer - har kunnet opnå så mange ting i sit liv. Han var altid klar til at støtte og kæmpe for gode sager som han troede på og gik ind for.

Hvordan kan man få adgang til arkiverne?

ANMTs læsesal gør det muligt at få adgang til indholdet via en forespørgsel. Jeg modtager regelmæssigt forespørgsler fra personer, der ønsker at se arkiverne som del af videnskabelige undersøgelser eller også med henblik på at udgive publikationer eller dokumenter. Nogle forespørgsler kommer også fra privatpersoner, der for eksempel ønsker at se dokumenter fra Emmaus-aktiviteter i 1970'erne, som de måske var del af.

I rammerne af samarbejdet mellem Emmaus International og ANMT blev udstillingen ”*Abbé Pierre: Frères des pauvres, provocateur de paix*”⁵ afholdt i ANMTs lokaler i december 2012 til april 2013. Takket være det her samarbejde vil udstillingen fremover få en ny tilværelse, fordi den faktisk netop er blevet gentænkt som en slags omvandrende udstilling! I år markeres 10-års dagen for Abbé Pierres start på sin ”*grandes vacances*” (”store ferier”), og idéen er at lade Abbé Pierres arkiver rejse gennem Frankrig. Enhver som ønsker det kan altså forespørge om at kunne låne denne udstilling. Hertil skal man blot udfylde formularen som er tilgængelig på ANMT's hjemmeside

⁵ Abbé Pierre – de fattiges bror – fredens provokatør.